

Ochrana proti diskriminaci v pracovněprávních vztazích

Abstrakt

Rigorózní práce pojednává o právních nástrojích ochrany proti diskriminaci v pracovněprávních vztazích, které jsou uplatňovány v souladu s aktuální právní úpravou České republiky. Práce rozlišuje tyto nástroje z hlediska zájmů diskriminovaného zaměstnance na preventivní a reparační, přičemž poukazuje na často neostře hranice těchto dvou základních kategorií.

V úvodních kapitolách se rigorózní práce pokouší identifikovat a vymezit znaky diskriminačního jednání, představující dle teorie práva dispozici právních norem jak veřejného, tak soukromého práva. Práce poukazuje na prolínání veřejného a soukromého práva, jako typického znaku pro oblast pracovního práva. S tímto také souvisí téma druhé kapitoly práce, kterým je paralelní existence veřejného zájmu na ochraně proti diskriminaci v pracovněprávních vztazích vedle individuálních nároků postižených zaměstnanců, přičemž uplatňování veřejného zájmu a osobních, oprávněných zájmů zaměstnanců nelze chápat jako antagonismus.

Následující, třetí kapitola, uvádí výčet nástrojů ochrany proti diskriminaci s rozdělením na nástroje preventivní a reparační s uvedením subjektů, které konkrétní nástroje uplatňují.

Podstatnou část rigorózní práce představuje charakteristika subjektů ochrany proti diskriminaci v pracovněprávních vztazích, a to především z hlediska jejich konkrétní činnosti, která se často dotýká i zájmů zaměstnavatelů, což je zvláště patrné v oddílu, který se věnuje orgánům inspekce práce. Z obsahu jednotlivých oddílů, věnovaným konkrétním subjektům ochrany, je zřejmé, že ačkoli různé subjekty mají z pohledu zaměstnance „sloužit“ jednotnému cíli – ochraně proti diskriminaci, vymezení jejich působnosti jim umožňuje věnovat se zájmům zaměstnance toliko formálně, a to aniž by ve svém postupu jakkoli pochybili. Za důležité považují, aby všechny subjekty, o jejichž činnosti pojednává tato práce, vykonávaly svou činnost efektivně, spolupracovaly navzájem všude tam, kde to povaha věci připouští (typicky například orgány inspekce práce – projektové skupiny Ministerstva práce a sociálních věcí; nevládní organizace – Veřejný ochránce práv) a působily z pohledu diskriminací postiženého zaměstnance srozumitelně a transparentně, jak poukazují v příslušných oddílech čtvrté kapitoly.

Poslední kapitola rigorózní práce se věnuje exkurzu do právní úpravy institutu Equality Bodies a orgánů inspekce práce ve vybraných zemích Evropské unie, spolu se srovnáním hlavních rysů národních úprav dotčených zemí s právní úpravou České republiky.

Klíčová slova: diskriminace, pracovní právo, ochrana